

מדוע זה מטעמם?

גם שאנה זו מהווה ניצחון גדול לבירוקרטי רטוריקה. בגללה ייעדו מאות אלפים ביום הבחירות — אותם מאות אלפים שילכו לשנות את הכל. אולם השאלה עצמה מופרכת מיסודה.

נכון, מאז שסולק המוכ"ל הרציני האחרון, פינחס לבון, ובא במקומו אהרון בקר, היתה ההסתדרות לסרח עודף של השילטון במדינה. יצחק בן-אהרון, שבא אחריו, אמנם הרעיד את אמות הסיפים, אבל שינה מעט מאד. אך גם כיום גנוז בהסתדרות כוח עצום, המוכנה או לרעה, כוח שיש לו השפעה ישירה על חיך היומיומיים.

במיקרה הרע ביותר, ההסתדרות היא מכשיר לשיטור העובדים — מישרת-עור לענייני עבודה. באמצעותה יכול שריהאוצר להחניק באיבה דרישה להגנה על השכר הריאלי, כאשר האינפלציה דוהרת. בעזרת ההסתדרות יכולה הממשלה לאסור שביתות, על פי החוק שנתקבל בכנסת הנוכחית בקולות המערך והימין. בעזרת כוחה של ההסתדרות היא יכולה לערוף את הראשים לציבורי עובדים, העלולים לגלות עצמאות רבה מדי. אפשר לאיים, לשחד, להפחיד, לקנות, לבלבל.

זוהי ההסתדרות שאותה אנחנו מכירים. אם אינך יכול לנח יומיים בשבוע, אם אינך יכול להתקיים מעבודה אחת, אם אינך יכול לפרנס מישפחה מבני לרמות את מפי ההכנסה, אם אתה עומד חסרי-אונים מול טירוף המחירים, אם אינך יכול להרשות לעצמך נו"פ ש בחו"ל — אתה יכול להאשים בכך את מחדלי ההסתדרות.

אילו היתה קיימת בארץ הסתדרות של עובדים — להבדיל מהסתדרות של בירוקרטים — כל זה לא יכול היה להיות.

אך דובריה המיפגגות כמו אז מוכרי מכונות משומשת. אם הוא מכר לך בפעם האחרונה מכונת מקולקלת, הוא יעשה זאת שוב. אם הוא נראה כשקרן, היתה.

מי שנהנה מן המצב הקיים, אינו אמין כשהוא מדבר על שינוי. מי שליקק עד כה את פינת השליטים (שלא לדבר על מקומות אחרים), לא יהיה מחר מורד. מי שלא עסק אף פעם במאבק פוליטי, לא יהיה בן לילה מומחה. מי שלא דיבר מעולם על שבוע-עבודה של חמישה ימים, אין להאמין שהוא מתכוון ברצינות להיאבק על כך עכשיו. מי שמציג דרישות הסותרות זו את זו בעליל, הוא רמאי. מי שצועק כנסת שהשבתים למען שכר הוגן הם „סוכני פתח“, לא ילחם מחר על שכר הוגן. וכן הלאה.

אם תסמוך על השכל הישר שלך, תגיע לפרי

מזכ"ל לים בקר ובן-אהרון

עה הקרובה ביותר לדיעותיך וזשאיפותיך. ואז תגדה שזה גם לא כליך משעמם.

א, בה, אימרים רבים בין פיהוק לפיהוק מה זה משנה, בעצם? הנשיא רוזוולט אמר פעם: „אין לך מפני מה לפחד, אלא מפני הפחד עצמו.“ עכ"ל אותו מישקל אפשר לומר: „אין אויב גדול יותר לשינוי מאשר האמונה שאי-אפשר לשנות.“ נכון, בהסתדרות שולטת בירוקרטיה היושבת על ישבנה מאז שנת תרפס"ו. היא מבוצרת מאחורי פתח וחומות כמו אכיר-שוודד בימיה הביניים. היא חולשת על מליארדים.

לא קל להזיז אותה, וזה לא יקרה ביום אחד. בבחירות האחרונות בהסתדרות קיבל המערך, יחד עם הזנב הדתי שלו, 65% של הקולות. אין סיכוי לשינוי שיוריד אותו, במכה אחת. אל מתחל ל-50%. אולם ירידה של כמה אחוזים תשבור לפחות את השילטון המוחלט של מפא"דבתי, ותזוקף קצתקצת את הגב של מפ"ם המיסכנה השפופה. בכך תימנע, לפחות, ההמרת הרודנות של הבירוקרטיה השלטת.

ובעיקר: כל ירידה משמעותית של המעיך, וכל חיזוק של גרעיני האופוזיציה הלתי חמת, יבהילו את השליטים. זה יעודד את גילוייה העצמאות של העובדים. זה יפיה רוח חדשה במורדים נגד הבירוקרטים. זה יחזק את ידי הלחמים בשחיתות, וימסור בידיהם נשק יעיל יותר. בקיצור: אפשר לשנות. זהו תהליך. וכל חבר בהסתדרות יכול לתרום לו את תרומתו — תרומה קטנה אך משמעותית — בקלפי.

ה אם זה חשוב? מה בעצם יכולה ההסתדרות לעשות, בסך הכל?

ה מירון הגדולה נכנס לסיבובו האחרון, המכריע. נותרו שניות אחדות לסיום.

האצנים נושמים ונושפים, כאילו עומדות ריאותיהם להתפוצץ. הם מגייסים את שארית כוחותיהם. מבטיהם נעוצים בסרט הלכן שבקו הסיום. עוד מעט, עוד מעט

נדמה להם שהצופים ביציע מרותקים לכסאותיהם ועוקבים אחרי רגליהם בנשימה עצורה. עוד מעט — אכל הצופים הסתלקו מזמן. רק פה ושם נשארו כמה אנשים ביציע. אלה הם קרוביהם של האצנים, שיש להם עניין אישי בתוצאה. וגם אלה מפתקים ומקשקשים. המירון הגדול, מירון האלופים, משעמם.

ה זה המצב בשעה זו, בשבוע האחרון של מערכת הבחירות בהסתדרות.

סרטי התעמולה נשפכים מן הטלוויזיה. נאומי התער מולה רוכבים על גלי האתר. חוגי הבית חוגגים. הפלאר קאטים וזעקים מן הלוחות. המיליונים של המיפלגות זורר מים ברחובות.

זה משעמם. פה ושם יש קצת עניין, יש השמצות. כשבגין אומר על תמיר שהוא — — — כשתמיר אומר על בגין שהוא — — — כשהמערך אומר על גח"ל ש — — — כשמק"י אומרת על מרי ש — — — כשהפנתרים מרביצים לפנתרים והופכים זה לזה את המכונות. כשהמפוצצים איחודים. זה מעניין. אבל חיך מזה — שיעמום אחד גדול. מדוע?

ה סיבה הפשוטה ביותר היא, כמובן, שקשה מאד להבדיל בין המיפלגות.

גם הקהל הספורטאי ביותר אינו יכול להתלהב מי מירון-סוסיס, כאשר כל הסוסים לבנים, וכל הרוכבים לבושים בחולצות אדומות זהות. אם כייאפשר להבדיל ביניהם אף במישקפת, אין אפשר לצעוק הידד ובוז? כבחירות אלה בהסתדרות אומרים כולם את אותו הדבר. את אותו הדבר בדיוק.

כולם נאבקים למען שינוי — אפילו המערך האחראי למצב הקיים. דרוש שינוי. תן סיכוי לשינוי. כולם נגד העוני, באמת. אף מיפלגה אחת לא הכריזה שהיא בעד העוני. העץ, גולדה, בגין, רימלט. ספיר. ושההנהגה תהיה מנוסה, ואחראית גם. וכולם נגד הפער. את הפער צריכים לחסל. מאה אחוז.

וכולם בעד שבוע עבודה של חמישה ימים. כן כן, זה פתאום בא להם, חודש לפני הבחירות, ועכשיו הם בטוחים, זה טוב, ואת מישכנותי-העוני צריכים לחסל. מה יש לדבר. ואת המיסים צריכים להוריד, ואת תקציב-הביטחון צריכים להגדיל, ואת השרותים הסוציאליים צריכים להרחיב, ואת ההתנחלות צריכים להגביר. אין עושים את כל זה בידה? אין בעייה. יהודי אחד מנצרת האכיל פעם 200 איש בכיכר לחם אחת. וכן הלאה. ימין ושמאל. מרכז וקצוות. כולם רוצים בדיוק-כדור את אותו הדבר. רק במיקרוסקופ אפשר לגלות את ההבדל הדק ביותר. או אם כולם אומרים את אותו הדבר, אין להבדיל ביניהם?

ו זהו שארה של עצלנים.

אפשר להבדיל, ואפשר לבחור. ארבעה אנשים אומרים: „אני קיסר סין.“ אחד יצחק לוי. אחד ג'ון סמית. אחד צ'ין לינ'ין. אחד מאו טסה-טונג. יצחק לוי הוא חולה-רוח, והוא מושפם בכאריעקוב. ג'ון סמית מופיע בקירקס גודד באירופה, והוא רמאי. צ'ין לינ'ין הוא צאצא הקיסרית האחרונה. והוא מיישחיה. מאו טסה-טונג הוא הקיסר בפועל, אם כי הוא קורא לעצמו יושב-ראש.

הארבעה אומרים בדיוק את אותו הדבר. אבל רק אחד מהם אומר, פחות או יותר, את האמת. השנושה האחרים מתחזים, מרמים או שומעים.

לפי אותה שיטה, ניתן להבחין בין אומרי-אותו-הדבר בבחירות אלה. מה הם אמרו לפני שנתיים, כשלא חשבו עדיין על הבחירות? מה הם עשו בהסתדרות בארבע השנים האחרונות? מי מהם מתכוון להגשים את אשר הוא מבטיח עכשיו? למי אפשר להאמין, ולמי לא? זהו עניין של הגיון. עילך פשוט להתייחס

אולם ההסתדרות יכולה להיות גם אחרת. מרוכזים בה כוחות עצומים, שילכו לשנות את המצב מיסודו. האגף הכלכלי של ההסתדרות („החברת העובדים“) הוא גדול התעשיינים בארץ. אינו השתמש בכוחו כדי להוריד את המחירים, תחת לעלות בתאוותיה-הבצע שרו על כל תעשיין פרטי, ניתן היה להאט את האינפלציה.

הוא הדין לגבי מיפעלי-השיווק הגדולים של ההסתדרות. מירון-המחירים היה נראה אחרת, לולא היו מיפד עלים אלה אלופי-הריצה.

אילו נתנה ההסתדרות גיבוי לקואופרטיבים לתחבורה, הקשורים בה, היו באוטובוסים מופעלים שבעה ימים בשבוע, ושום כוח במדינה לא היה מסוגל למנוע זאת. קופת-החולים של ההסתדרות יכולה לשמש בסיס ל-שרות-בריאות ממלכתי מסואר — אידיאל שהוגשם כבר לפני דור עליידי המיפלגה הסוציאליסטית הבריטית, ור המשך להתפתח תחת שילטון השמרנים.

ובעיקר: אילו היתה ההסתדרות ממלאה את תפקידה כראוי, ומשתמשת בכוחה בצורה נבונה ואחראית, היו נמנעים העיוותים המחי רידים במערכת השכר והמיסים.

שיטת-שכר הגיונית יותר, מתקדמת יותר, המתחשבת בהתייכרות ובעליית התוצר הלאומי, היתה מונעת את הפערים המסוכנים ושומרת על חלוקה צודקת. ככל האפשר, של ההכנסה הלאומית. לכן יש חשיבות למה שיקרה בקלפיות ביום השלישי הקרוב. לרעה — או טובה.

ה בירוקרטים עושים, כמובן, את הכל כדי לטש-טש את חשיבותה של ההכרעה. עצם קביעת מועד הבחירות, ערב הבחירות לכנסת, נועדה לכבל את מוחו של חברי ההסתדרות.

הבחירות להסתדרות נראות כחזרה כללית לכנסת, כדבר שאין לו בעצם חשיבות בפני עצמו. תחרות של קבוצות-נוער, לפני התחרות של אלופי הליגה הלאומית. המערך מפרסם מודעות בנוסח: „מי ייפגש עם קיסרינגר?“ מודעות אחרות מפארות את הנהגתה של גולדה במדינה. רשימת הליכוד הימני (ז"ל) מפרסמת מודעות על שלמות הארץ.

אולם ההנהגה הבאה בהסתדרות לא תיפגש עם קי-סינגר, וגם לא עם קאפלי. היא לא צריכה להיות שייכת לגולדה, אלא להתמודד עם ממשלתה. השפעתה על ענייני סיפוח תהיה קטנה מאד. אבל יכולה להיות לה השפעה רבה מאוד על חי משפחתה, על השכר שתקבל ועל המחי רים שתשלם בחנות. על כך כדאי לחשוב.